

Parentingul: limbaj și atitudine

VOICA RADU-CĂLUGĂRU

Universitatea „Aurel Vlaicu”, Arad

Cuvinte-cheie: *împrumut lexical, globalizare, valori tradiționale, parenting, societate, mentalități*

Fenomenul *parenting* este de dată recentă în societatea românească, se răspândește rapid în spațiul virtual și prinde contur în diferite forme de educare a părinților contemporani, care se concretizează în cursuri, seminare, workshopuri menite să ajute aspirantul la titulatura de părinte modern să se dezbrace de stereotipiile de educație preluate de la generațiile anterioare și, inclusiv, de propriile pulsuni manifestate inerent în relația cu familia, copilul.

Din punct de vedere lingvistic, cuvântul *parenting* are statut de anglicism, împrumut recent în limba română, neconsemnat în dicționarele limbii române. Filiera pe care pătrunde în lexicul nostru nu este clarificatoare în privința priorității studiilor de psihologie ale școlii americane sau ale celei europene. Cert este că fenomenul *parenting* este adoptat odată cu termenul, deschizând câmpul unei dispute între mentalități conservatoare *versus* noile tendințe din tot ceea ce desemnează dezvoltare personală. Așadar, termenul înlesnește pătrunderea unor valori și repere noi din Europa și de dincolo de Ocean în cultura română. Se declanșează un întreg proces de reaşezare a conceptului de educație parentală din cultura noastră pe principii noi.

Dicționarele limbii engleze consemnează:

*parenting*noun, *par-ent-ing* | \|*per-ən-tiŋ*

1. the raising of a child by its parents
2. the act or process of becoming a parent
3. the taking care of someone in the manner of a parent.

Sinonime în limba engleză: *parenthood*.¹

Oxford Dictionary înregistrează:

The activity of bringing up a child as a parent.

‘the many sides of modern parenting’ Sauca determinant *‘he’s such a great father and gives me parenting tips’*.²

¹<https://www.merriam-webster.com/dictionary/parenting>

Iar *Cambridge Dictionary*:

parenting, noun, UK: the raising of children and all the responsibilities and activities that are involved in it.

Cambridge Dictionary mai identifică și sintagma *authoritarian parenting* (de ex: This same pattern held for *authoritarian parenting*, but the interaction effect was not significant for this one measure of family functioning from *Cambridge English Corpus*)³.

Din analiza definițiilor date de dicționarele limbii engleze, observăm că, în special *Webster Dictionary* și *Oxford Dictionary* menționează pentru *parenting*, alături de înțelesul de „creșterea unui copil de către proprii părinți” sau „procesul de a deveni părinte” și pe cel de „a avea grijă de cineva în maniera unui părinte” sau „multiplele aspecte ale educației parentale moderne”.

Authoritarian parenting și *positive parenting*, două sintagme care definesc concepte opuse de educație parentală, sunt calchiate în limba română prin *parenting autoritar* sau *parenting traditional*, respective *parenting pozitiv*. *Parentingul autoritar* este asociat valorilor tradiționale ale societății noastre, în timp ce *parentingul pozitiv* este cel menit să recalibreze anumite atitudini ce sunt considerate în literatura de specialitate sursă a erorilor educaționale. *Parentingul pozitiv* este definit ca educație parentală care pornește de la convingerea că orice copil se naște bun, cu un potențial afectiv-emoțional care trebuie apreciat și adus la lumină într-un mod benefic. De asemenea, *parentingul pozitiv* se detașează de ceea ce este numit *parenting permisiv*:

*Positive Parenting is an idea based on the assumption that all children are born good, are altruistic and desire to do the right thing. Knowing that, we can teach and discipline them without breaking their spirit. Once you understand the logic behind your child's misbehavior you can then correct their mistaken belief about how to feel loved, powerful and valued in the world. Positive Parenting teaches discipline that builds your child's self-esteem, while at the same time correcting their misbehavior. With a relationship built on trust and mutual respect, you will retain a positive influence with your child through their teen years and into adulthood.*⁴

Fenomenul *parenting* declanșat în spațiul nostru se află în opoziție cu fenomenul *antiparenting*, care nu se poziționează împotriva educației

²<https://en.oxforddictionaries.com/definition/parenting>

³<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/parenting>

⁴Vezi Debbie Godfrey, *Positive Parenting* pe <https://positiveparenting.com/>

parentale, așa cum ar sugera forma construită cu ajutorul prefixului *anti-*, ci împotriva ideologiei globalizante care propune o formulă unică pentru educarea copiilor, negând părinților dreptul de a-și educa copiii în funcție de convingerile proprii.

Termenul *antiparenting* este lansat prin lucrarea Ierom. Savatie Baștovoii, *Antiparenting. Sensul pierdut al paternității*, care devine manifest al celor care îmbrățișează tipul de educație centrată pe valorile credinței creștin-ortodoxe. Autorul definește *antiparentingul* ca pe „ceva ce ține loc de *parenting*”, iar *parentingul* îl definește după cum urmează:

Un om cu mare capacitate de adaptare este un om care poate lucra orice, oriunde, cu oricine, chiar și atunci când lucrul pe care îl face nu îi aduce nici o împlinire, când este în contradicție cu principiile sale, aspirațiile sale, voința sa. Adaptarea începe de la naștere, de aceea avem astăzi o intrare atât de agresivă în educația copiilor de până la trei ani, fapt care nu s-a mai întâmplat nicăieri în lume de la începutul istoriei.

*Parentingul este un fenomen artificial, susținut politic și marketologic, cu scopul de a crea viitori oameni «adaptați», fără idei personale, fără credință, fără năzuințe, fără rădăcini.*⁵

Autorul a stârnit în spațial virtual și nu numai o serie de atitudini menite să îl contrazică, după ce acesta și-a exprimat tranșant opiniile pe *Facebook* și în carte, demontând ideologia care se află, în opinia sa, la baza majorității curentelor de *parenting*.

Inițial, cele două curente *parenting* și *antiparenting* par să preocupe doar o parte a societății românești, activă în spațiul virtual, pe *bloguri* și pe *Facebook*, care se coagulează în jurul celor doi poli, educație tradițională centrată pe valori creștine– educație globalizantă centrată pe diversitate și pe relativizarea valorilor. Un exemplu în acest sens, elocvent pentru modul în care tinerii părinți încearcă să se definească și să își stabilească o poziție față de fenomen, ne este oferit de următorul extras:

*Ce înseamnă **parentingul** și de ce împarte părinții în tabere adverse?*

*În ultimii ani, s-a conturat tot mai coerent un curent de educație familială, emoțională și de creștere a copiilor asumat, conștient și informat. Este ceea ce am convenit cu toții să numim **parenting**, aducând sub umbrela acestui termen preluat din engleză cam orice înseamnă interes pentru o relație părinte-copil benefică ambelor părți. Dar ce înseamnă *parentingul*?*

⁵<https://stiripentruviata.ro/antiparenting-parintele-savatie-bastovoi-despre>

În mod firesc și adesea oportun, s-au formulat concomitent mai multe direcții de critică acerbă la adresa fenomenului de **parenting**. În cele ce urmează, încerc să (îmi) deslușesc numai câteva dintre aceste critici pentru liniștea personală și, sper, și pentru liniștea cititorilor.⁶

Interesant este că autoarea fragmentului citat mai sus stabilește și o tipologie a părinților în funcție de cum se raportează aceștia la fenomenul *parenting*. Astfel, aceasta distinge: *atopștiutorii*, *scepticii neputincioși*, *patriarhii* și *hipsterii*. Etichetele asociate diverselor grupuri, indivizi nu sunt menite să clarifice fenomenul, ci să situeze *parentingul* deasupra oricăror opinii.

Pe *bebeblog*, sunt inițiate discuții de grup care continuă în jurul relativizării valorilor, lansând diferite concepte și tipuri de *parenting*, care generează atitudini și aduc în limba română elemente lexicale noi de origine engleză. Aici se vorbește despre *parentingul românesc* ca despre o entitate distinctă care urmărește păstrarea valorilor familiei și respectul față de părinți.

Controversele legate de educația parentală depășesc la un moment dat nivelul *blogurilor* și trec într-un registru mai înalt și anume cel juridic. În urma publicării spre consultare, în iunie 2018, de către Ministerul Educației Naționale (MEN) a *Strategiei naționale de educație parentală 2018-2025*, se conturează opinii ale juriștilor și specialiștilor în domeniu care consideră proiectul ca fiind un document ideologic care uniformizează societatea, impunând anumite valori în maniera regimurilor totalitare:

Scopul strategiei

Parcurgând textul realizăm că «educația parentală» nu este altceva decât o formă de îndoctrinare deghizată și perversă a copiilor de către stat. Prin aceasta, nu părinții sunt cei vizați în mod direct, ci copiii acestora, noua generație, căreia se dorește a i se întipări cu forța, în minte și în inimă, ideile și valorile marxismului cultural privind familia: «modificarea convingerilor, atitudinilor și comportamentelor părinților conduce la modificarea comportamentelor copiilor» (§ 3). Perversitatea acestei strategii este cu atât mai mare cu cât cei care sunt chemați să procedeze la această inginerie socială asupra copiilor sunt proprii lor părinți, aceia care au datoria și dreptul de a-i educa, adică de a-i ajuta să se dezvolte integral ca oameni, să devina ceea ce sunt și pentru ceea ce aceștia au fost creați. Este de fapt o priverie a părinților de dreptul acestora de a-și educa

⁶<https://www.totuldespremam.ro/tu-mama/psihologie/ce-inseamna-parentingul-si-de-ce-unii-il-urasc-altii-il-iubesc-si-altii-il-folosesc>

*copiii conform concepțiilor lor filozofice și religioase, creându-le doar impresia exercițiului acestui drept.*⁷ (Andreea Popescu, *Educația parentală, o formă de îndoctrinare deghizată și perversă a copiilor de către stat*)

Pornind de la același proiect al *Strategiei naționale de educație parentală 2018-2025*, unii comentatori susțin că ideologia proiectului are în vedere modificarea conceptului de familie tradițională din România, asigurarea instrumentelor necesare și crearea cadrului favorabil pentru modelarea indivizilor în acest spirit:

Motivul acestei strategii: rezolvarea problemelor educaționale a copiilor din România. Soluția? Implementarea unui sistem național de educare a părinților și implicit a copiilor. Totul sună bine, până la viziunea centrală ce se desprinde din strategie: o NOUĂ concepție despre FAMILIE și valorile ce urmează a fi transmise către părinți și copii. Documentul sugerează că toate problemele existente sunt generate de o viziune actuală eronată, o educație greșită, ce trebuie eradicată, urmând a fundamenta FAMILIA pe un nou set de valori și principii. (Vasile Cristian Lungu, a *Strategia națională de educație parentală 2018-2025 – Cel mai mare experiment social de creare a omului nou în România*)⁸

Din punct de vedere strict lingvistic, remarcăm prezența împrumutului în limba română, care deși este foarte recent, cunoaște o frecvență destul de ridicată, mai ales în rândul vorbitorilor tineri din mediul urban, cu un anumit nivel de educație. Observăm o tendință de adaptare în plan morfologic prin formele articulate cu articol hotărât (*parentingul*), existența formelor calchiate după model englezesc (*parenting autoritar, parenting tradițional, parenting pozitiv*) și o creație lexicală nouă *antiparenting*, generată de un fenomen născut numai în spațiul românesc și anume, fenomenul *antiparenting*.

Împrumutul aduce cu sine realitatea unui fenomen social care ne deschide perspectiva spre aspecte ce țin de domeniul sociolingvisticii sau al psiholingvisticii, întrucât *parentingul* înseamnă *limbă și emoție*.

Bibliografie

DEX, *Dicționarul explicativ al limbii române*, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998.

⁷<https://www.juridice.ro/588636/educatia-parentala-o-forma-de-indoctrinare>

⁸<https://adevarul.ro/news/societate/strategia-nationala-educatie-parentala-2>

DOOM², *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
DSL, *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira, 2001.
Concise Oxford English Dictionary, Oxford University Press, 2004, U.K.
MDN, Marcu, Florin, *Marele Dicționar de Neologisme*, București, Editura Saeculum Vizual, 2006.
Radu, Voica, *Limba română și globalizarea*, București, Editura Palimpsest, 2013.
Radu, Voica, *Subculture versus Macro Culture: Hipster Language*, în JHSS, Volume VI, No. 2 (12)/2015

Dexonline <https://dexonline.ro/>
Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/parenting>
Online Etymology Dictionary <http://www.etymonline.com/>
Oxford Dictionary <http://www.oxforddictionaries.com/>
Urban Dictionary <http://www.urbandictionary.com/>
Webster Dictionary www.merriam-webster.com/https://positiveparenting.com/
<https://stiripentruviata.ro/antiparenting-parintele-savatie-bastovoi-despre>
<https://www.totuldespremame.ro/tu-mama/psihologie/ce-inseamna-parentingul-si-de-ce-unii-il-urasc-altii-il-iubesc-si-altii-il-folosesc>
<https://www.juridice.ro/588636/educatia-parentala-o-forma-de-indoctrinare>
<https://adevarul.ro/news/societate/strategia-nationala-educatie-parentala-2>

Rezumat

Fenomenul împrumuturilor din limba engleză în limba română nu este un proces încheiat, mai ales în condițiile în care vorbim despre fenomene sociale cu impact în plan lingvistic. Fenomenul social care prezintă interes în studiul de față este cel al *parentingului*, care în plan lexical aduce o terminologie nouă, iar în plan cultural a generat controverse până la crearea unui fenomen de opoziție, cel al *antiparentingului*. În cadrul analizei lingvistice, deslușim astfel o serie de elemente ce țin de specificitatea spațiului nostru cultural, de reflexele noastre culturale, ce ne individualizează în plan spiritual și cultural.